

30.10.1973

שעה 09.20 - רוה"מ מבקשת לעדכן את השגריר דיניץ למסירה לאמריקאים בעניינים הנוגעים לארמיה השלישית :

1. רק ביוזמת אנשינו הגדלנו את מספר הכלים להעברה של אספקה למצרים. טענות המצרים בענין האספקה הן משום שזה קלף מדיני ולא מפני שהטענות בכוונות לגופן. לידיעתו 3 המשאיות הראשונות שעברו כללו טיגריות ולאחר מכן ניסקורויטים ומים.

שעה - 09.40 : רוה"מ מבקשת את אלוף צבי זמיר להמציא לה בייר שיפרט בקורות שלפצ דעתנו המצרים חושבים עליהן או מפצים אותן.

שעה - 10.10 : דיון אצל רוה"מ בהשתתפות: שר הבטחון, שר החוץ, השר אלון, גלילי, הרמטכ"ל, ראש המוסד ואלוף יריב.

רוה"מ : הבעיות לקראת הביקור :

1. הארמיה השלישית.
2. קרוי הפסקת האש (ירדו לחיינו או לא ירדו לחיינו בענין הנסיגה ל-22 באוקטובר).
3. תכנית הקלופין .
4. שבויים, פצועים, בלוקדה, כח זה "נדביק" למכלול של הארמיה השלישית.

ביקשתי שיוכח לי בייר, על מה אנחנו שומעים שהמצרים אומרים או חושבים על בין ארה"ב ובריה"מ.

מצד אחד בפתלי אומר בשבועה לשימחה אין שום דבר נוסף בינינו (האמריקאים) לבין הסובייטים אני רוצה להיות נמצב שאוכל להגיד לו "כל אומרים המצרים".

אני אנסה להסביר לו מדוע אנו מציעים "חילופי מגרשים", בכדי שבגיע למו"מ צריך להבטיח את הפסקת האש והחילופין יאפשרו הבטחת הפסקת האש כי ירחיקו את הצבאות.

שר הבטחון: יש 4 נושאים הקשורים בענין השבויים : 1. רשימת שבויים. 2. ביקור

הצלב האדום. 3. החזרת הפצועים. 4. חילופים כלליים של שבויים. אם המצרים יגידו שהם מסכימים עקרונית לחילופי שבויים. אך כי זה יקח כמה ימים, בינתיים הם רוצים לדבר על חזרה לגבי ה-22 לאוקטובר הרי שבענין החזרה לקו זעתי היא שאין מה לדבר על זה, אפשר לומר מיד אפשר לא לומר.

- בענין המזון: אנו מוכרחים לקשור שבוייט עם המזון, כבר עכשיו עם השיירה הנוכחית. אם לא בקבל רשימה כוללת של השבויים פלוס ניקור של הצלב האדום, בפסאק מיד העברת המזון בסוף היום הזה. מכל מקוט השאלה היא לא מספר המכוניות אלא הזמן שעובר בענין השבויים, צריך לקשור את זה עם המזון. אין שבויים, אין מזון. אין מנוס מזה.

- ענין חילופי השטחים: צריך להציע את בוסחת חילופי השטחים. המצב הנוכחי לא יחזיק. זה יתפוצץ. התאצמותם של הכוחות כפי שהם, השיירות וכו' כל זה מחייב התפוצצות. אם רוצים להיכנס לשיחות שלום יותר רציניות צריך להיכנס להיערכות יותר נורמלית, צריך להגיע ל-

כלומר: חילופי שטחים, יצירת חיץ של האו"ם בהתאם לשטח ובפיקוח האו"ם, אם העיקרון הזה מקובל על המצרים, צריך לעבד

דעתי היא שאין להתמקח על זה, ששום כוח שלהם לא ישאר בצד המזרחי.

שעה - 12.05 : שיחת רוה"מ עם יצחק רבין.

רוה"מ : אני לא מבינה איך הוא (קיסנינג'ר) פועל , מה שמקומט אותי זה שהוא חושב שמשקרים לו.

יצחק רבין : אני מבחין בכמה שלבים. שלב ראשון, שלב המלחמה ולפני הפסקת האש. בשלב זה המעבין הוא , שהוא היה מעוניין שנכה כמה שיותר חזק. הוא מפעיל רפועל בעבין החשת האספקה . על זאת כשהוא לוחץ להגיע להישגים. הוא ענשה זאת עד שהמצב המדיני עם בריה"מ מגיע לסוף פסוק. במה הוא לא עמד בדיבורו : 1. עבין גורם הזמן (לאפשר לנו יותר זמן להשיג הישגים).
2. עבין הכללת 242 בהסכם הפסקת האש במה שהוא יכול להצדיק את עצמו.

א. בטענה שחל קלקול במערכת הקשר שלו.
ב. מול הכנסת 242 בהחלטה על הפסקת האש הוא יכול להעמיד את עבין המו"מ ע"י הצדדים כחלק מהסכם הפסקת האש, ולקראת ביצוע 242.

לי בעצם אין הסבר להחשת הפסקת האש ב-24 שעות. כלומר ב-24 שעות פחות ממה שאמר לנו. בעצם קיסנינג'ר לא הבין את מלוא המשמעות שבין קרוי ה-22 לאוקטובר לבין ה-24 לאוקטובר, הוא לא הבין את המשמעות של ארמיה מצרית מכותרת.

הוא בעצם גמר עש הרוסים לא במושגי זמן אלא במושגי תוכן והנה הוא מוצא עצמו לפני שיבוי מהותי. כיתור הארמיה הוא שיבוי מהותי.

יש לראות כחלק מן הדברים כמלחמה פסיכולוגית כלפינו. לגבי הרוסים בשלהם העבין הוא עבין מהותי. האיום הרוסי היה כן רציני. מבחינת ביקסון השמדת הארמיה השלישית היא בראש ובראשונה משבר בכל מערכת היחסים שבין בריה"מ וארה"ב. השמדת הארמיה השלישית כמוה כשבירת הסכם עם הרוסים. מדבריו של קיסנינג'ר על וויטנאם ועשיית הסכם השלום בוויטנאם אפשר ללמוד על שיטתו בטיפול בנושאים מעין אלה. לדידו יש שתי גישות. או טיפול בפרטים בלי סיכוי לפתרון כולל, או שיבוי בתמצית העבין. מנקודת מבט זו אם הדבר המהותי הוא שמירת הארמיה השלישית אז אין זה משנה איך משמידים אותה , מה שחשוב זה המשמעות הכללית. וזה לא משנה אם זה באש כלומר מלחמה או בהרעה ואפילו יש הפסקת אש.

קיסנינג'ר לדעתי מתרכז על שני דברים : מבחינת התחייבותו כלפי המצטים. 1. הארמיה השלישית צריכה להיות. 2. יכול להיות שהוא משוכנע שהבשיא רוצה לגמור את העסק, על מנת להגיע לאיזה שהוא פתרון מדיני.

מבחינת המעצמות התפתחות חמורה עלולה להביא לעימות בין מעצמתי. עימות מעצמתי הוא בסבירות יותר גבוהה במצב של מלחמה מאשר ע"י שולחן הדיונים, קפאון בשיחות מטבע הדברים יש בו פחות חומר- גפץ מאשר בשדה הקרב, מבחינה זו מה שקורה בשטח משמעו שארה"ב צריכה לשמור על כך שתישמרנה ההתחייבויות של ארה"ב כלפי בריה"מ.

סביכותו של המצב בשטח מוליך לדעתו של קיסינג'ר ליותר סיכוי לוריתורים משני הצדדים. לדעתו במקרה שהצדדים במצב יותר מסובך יש יותר סיכוי לפתרון מדיני מאשר במצב של בידוד והפרדה בין הצדדים.

רוה"מ : אני מקבלת את הניתוח הזה פרט לנקודה אחת. במצב שבו הצדדים מסובכים אי אפשר להחזיק את הקוים האלה בלא שתהיה אש.

יצחק רבין : תפישת חבית "אבק השריפה" פועלת תמיד לטובת המצרים....

רוה"מ :
[Redacted text block]

יצחק רבין : איכפת לו. מה האלטרנטיבות שלו, המשך האש ושבירת הסכמ רוסי- אמריקאי, אפשרות של התערבות סובייטית. לעומת זאת הוא יכול להרתיע את הרוסים כאשר אנו מכבדים הסכם רוסי-אמריקאי.

רוה"מ : הוא יעמיד אותנו במצב קשה בהסכם מדיני.

יצחק רבין : השאלה היא אם יהיה הסכם מוקדם בינינו לבין האמריקאים. משמעות הפסקת האש היא התחייבות אמריקאית-רוסית למנוע השמדת הארמיה השלישית. הוא זורק רעיונות והצעות אך צריך להבדיל בין הנקודה העיקרית וההצעות לבדיקה. אם נמצא פתרון שיספק את המצרים בשיירות לא איכפת לו המצב כשטח. אני חוזר ואומר, תמצית העניין הוא התחייבות רוסית-אמריקאית לשמירת הארמיה.

רוה"מ : האימון המלא שלי אליו, נשבר.

יצחק רבין : הוא לא הבין את משמעות התזוזה בשטח שהביא לכיתור ואפשרות ההשמדה של הארמיה השלישית, מאידך צריך לזכור שהדטנט הוא ההישג המדיני הגדול היחיד של המשטר לכן הצורך לשמור על ההתחייבויות כלפי בריה"מ.

105.
אין לי ספק שמה שהוא השתנה אצלו ואני לא בטוח שהשתנה לטוב.

מה הן ההבחנות של קיסינג'ר.

1. יש צורך בתקופת ציבון על מנת שיהיה מעבר למו"מ מדיני, המצרים לא במצב טוב.

2. ברור לו שאם יש חידוש אש, הארמיה השלישית מושמדת.

3. ברור לו שאם הרוסיים ינסו להתערב, אנחנו נשמיד את הארמיה השלישית.

הנחת היסוד שלו היא שאם למצרים יש צרות צריך שיהיו צרות לשני הצדדים.

אבדן הארמיה השלישית היא כל כך חמור שאדאת לא יחזיק מעמד.

ישראל היא במצב שהיא מחזיקה את הארמיה השלישית בצווארה. עדיף לו

ארמיה שלישית בסכנה, אך לא מושמדת. הוא צריך מצב, שהוא צריך עמדה

שיש בה ויתורים גם מצד המצרים. הוא חושב שטוב לישראל להגיע להסדר,

זה לא ההסדר הסופי בנוסח שלנו. יהיה מסמך שלום. הוא מדבר על ריבונות

מול ביטחון. הוא ישיג לנו שינויי גבול לא מהותיים, בהשוואה לתכנית

רוג'רס. ברגע שאתה נותן לו הגדרה של יעדים חיוניים הקווים יהיו לפני

היעד ולא מאחוריו. בין שני האיזורים המצרי והישראלי יהיה איזור חייץ

ואז הזמן יעשה את שלו. זה הסדר של 20 - 15 שנה. בחייץ יכולות להיות

גם המעצמות.

נוצרה מציאות של הפרדה בין לחימה והפסקת-אש המופרדים מפתרון מדיני.

ממה שקורה עכשיו הוא נסיון להביא למציאות שהפסקת האש והחתימה

לפתרון מדיני יהיו כרוכים זה בזה. אני פוחד שהאמריקאים אימצו

לעצמם תפישה זו. היתה מלחמה ונוצרה מציאות חדשה. הרוסיים גלכו עם

הערבים, האמריקאים לא עשו כן עמנו, כפי'

שאני רואה את זה אנו הולכים להיאבקות קשה עם האמריקאים והתוצאה

תהיה תלויה באורך הנשימה שלנו. לדעתי קיסינג'ר לא גמר פכנית.

הוא לא התחייב לדעתי לתכנית מדינית. אני לא בטוח שהוא מצטער על

הפלאנטר שנוצר בשטח. כי זה מאפשר לו ללחוץ על שני הצדדים.

לדעתי קונסטלציה במתכונת של הקו הקודם היא לא סבירה באשר היא מרחיקה

את הלחץ לפתרון. היא מאפשרת תנאי עמידה¹⁰ יותר טובים. הוא רוצה למנוע

אפשרות שתמנע התדברות כי מה שיקרה הוא שתהיה תקופת ציבון נוספת

ותהיה הכנה למלחמה נוספת, הוא שואף להביא לכך שהצדדים יכנסו למו"מ

בידיעה שזה מו"מ בתנאים לא כל כך נוחים. מבחינה זו הבעיה שלנו היא

להרויח זמן.